

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ' (ΕΣΑΜΗΝΟ Β')

Σάββατο Ἀθήνα, 7 Νοεμβρίου 1920

ΑΡΙΘ. 709

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΨΥΧΑΡΗΣ: Ὁ γιὸς τοῦ βουτηχτή—Μαθητὴς καὶ Δάσκαλος—Τὸ πρόσωπό του—Στ' ἄορατα.
ΣΙΡΑΜΣΙΑ: Γερμανικὴ ποίηση: Ἡ ἀνοιξή—Φθινόπωρο—Διακονία ἀγάπης.
ΛΕΥΡΗΣ: Ὁ πραγματευτής.
Α. Π. Τ.: Περιγράφει τὸ ποτάμι.
ΝΩΤΗΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ: Πόνος.
Κ. ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ: Τὸ τετράφυλλο τριφύλλι.
ΜΙΧ. ΘΕΡΒΑΝΤΗΣ—Κ. ΚΗΡΕΛΙΟΣ: Δὸν Κιχώτης (συνέχεια).

Ο ΝΟΥΜΑΣ: Φαινόμενα καὶ πράγματα.
Γ. ΧΕΚΙΜΟΓΛΟΣ: Ἀμαρτίες γονέων.
ΒΡΗΣ ΒΗΘΕΩΡΗΤΗΣ: Φταίει τὸ Ὑπουργεῖο.
Ν. ΧΩΓΡΗΦΟΣ: Εἰρήνη.
ΧΡ. ΒΕΣΠΕΡΗΣ: Σονέτο.
ΑΠΟ ΒΛΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΛΟΜΑΔΑ: Νεοελληνικὴ φιλολογία.—Ξένα φιλολογία.—Ξένα περιεχόμενα.—Χωρὶς γραμματόσημο.

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ο ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΒΟΥΤΗΧΤΗ

Παιδί μου καλυμνιώτικο, δεκαπενταχρονιάρικο, στὰ γεράματά μου σὲ γνώρισα καὶ σ' ἀγάπησα, ἐπειδὴ στὰ νιάτα μου γνώρισα κι ἀγάπησα τὸν πατέρα σου στῆς Πάρου μου καὶ τῆς Ἀντίπαρος μου τὰ νερά, βουτηχτή.

Βουτούσε ὁ πατέρας σου στὴ θάλασσα κάτω, βαθιά. Ψάρεβε. κάτω σφουγγάρια ὁ πατέρας σου, ὁ ποιητής, πὺν ἐνῶ περπατοῦσε στοὺς ἄμμους τοὺς βελουδένιους, ἐπλεκε στίχους τῆς μάννας σου ἀπάνω, κ' ἐνῶ σήκωνε τὰ μάτια ἐβλεπε ἥλιους δροσολουσμένους στῆς Πάρου μου καὶ τῆς Ἀντίπαρος μου τὰ νερά.

Κοίταξε, ἀγῶρι μου, ἐσὺ πὺν σὲ φροντίζω καὶ σ' ὁδηγῶ γιὰ νὰ κάμω ἀριστοῦργημα τῇ ζωῇ σου, κοίταξε νύχτα νὰ κατεβῇς σὲ καμιᾶς Πάρου ἰδανικῆς, σὲ καμιᾶς Ἀντίπαρος τῆς Ἰδέας τὰ νερά. Ἐκεῖ, ἀντὶς ἥλιο, τῇ νύχτα, νὰ διῇς ἀστέρια πλεούμενα χρυσά, πὺν νὰ φέγγουνε ἀνάμεσα στὸ κύμα τὸ θαλασσινὸ τὸ θαλασσὶ, νὰ πιάσης ἓνα καὶ παρθένος νὰ τὸ φέρῃς στὴ νύφη σου τὴν παρθένα.

ΜΑΘΗΤΗΣ ΚΑΙ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Ἀγωράκι μου ἀγαθὸ καὶ χαρούμενο, μὲ τὸ πρόσωπό σου τὸ τίμιο, τὸ φρέσκο, ἔρχεσαι καὶ μὲ βρίσκεις στὸ γραφεῖο μου, κάθεσαι ἢ στέκεσαι πλάϊ μου ὀρθίος, κουβεντιάζουμε καὶ μοῦ λές: — «Μάθε μου, πατέρα, τὰ ρωμαίικα, μάθε μου τὰ φραντζέικα, πατέρα. Μάθε μου ὅ,τι μπορεῖς. Ἐσὺ ξαίρεις, ἐσένα θάκοψω. Πές μου τὰ ἱστορικὰ τῆς Ἑλλάδας. Πές μου, σὰν τί πράγμα εἶναι ὁ οὐρανός; πές μου ἀκόμη τί κάνει ὁ ἄνθρωπος ἀπάνω στὴ γῆ».

— «Ὁ ἄνθρωπος, μαθητοῦδι μου γλυκὲ, ἀπάνω στὴ γῆ, ὁ ἄνθρωπος γυρᾷ. Τὸ μεγάλο

τὸ μυστικὸ εἶναι ὁ οὐρανός. Γυρᾷ λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος τὸν οὐρανόν.

Γόσα ξαίρω. Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἐσὺ θὰ μοῦ πῇς. Ἡ Ἑλλάδα εἶσαι σὺ. Θὰ κοίτουμαι στὸν τάφο μέσα βαθιά, ὅταν ἐσὺ θὰ βλέπῃς ἀκόμα τὴν Ἑλλάδα, τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν οὐρανόν. Πόσα θὰ μάθῃς, παινεμένο μου, πὺν ὁ νους μου μήτε τὰ βάζει. Ἔτσι θὰ γίνῃς δάσκαλός μου. Ἐσὺ θὰ γίνω ἐγὼ μαθητοῦδι σου. Θάρχεσαι στὸ μῆμα μου καὶ θὰ μοῦ λές:

— «Ὁ ἄνθρωπος βρῆκε τὸν οὐρανὸν κ' ἡ Ἑλλάδα βρῆκε τὸν ἄνθρωπόν της. Σ' ἀκουσα σὲ ὅλα καὶ πρόκοψα. Γιὰ ἓνα θλίβουμαι μονάχα, πὺν δὲ μοῦ τόμαθες, γιὰτὶ δὲν ξαίρω πῶς νὰ κάμω γιὰ νὰ μ' ἀκούσῃς σήμερα ἐσὺ, Πατέρα».

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ

Παιδάκι ξένο μου ἐσὺ, πῶς μοῦ θυμίζεις τὸ δικό μου!

Ἐπесе στὸν πόλεμο, παλληκάρι, ἔπесе γιὰτὶ ἀψηφοῦσε τὸν κίντυνο καὶ γιὰ νὰ κάμῃ τὸ χρέος του πὺν σίγουρα, βουτούσε στὸν κίντυνο μέσα.

Κ' ἔτσι μιὰ μέρα μόλις πρόφτασε νὰ γυρῇ πίσω, λαβωμένος, μὲ τῶραϊο τὸ πρόσωπό του κομμένο, αἱματομένο.

Τὸ πρόσωπό του ἐκεῖνο ἐγὼ τὸ βλέπω πάντα, ὅπως καὶ τότες, σὰν εἶτανε παιδί. Ὁμορφο, θεόμορφο παιδάκι, πὺν κάποτες τὸ πείραξα πῆγες, γιὰ νὰ τὸ πεθάνω κατόπι στὰ φιλιὰ.

Φαίνεται ἡ πατρικὴ ἀγάπη σὰ θεῖκὸ κρασί στὸν κόσμον περεχυμένο, πὺν πρέπει κάθε πατέρα νάχη τὸ μερτικό του.

Ἐχασα τὸ δικό μου, τὸ ξαναβρίσκω μαζί σου. Καὶ φιλῶ τώρα μὲ στοργὴ τῶραϊο τὸ πρόσωπό σου, — τὸ ἀλάδωτο.

ΣΤΑ' ΑΟΡΑΤΑ

Γιατί νά μοιάζης τόσο τοῦ παιδιοῦ μου τοῦ σκοτωμένου ;

Σὲ φοβοῦμαι καὶ σὲ χαίρουναι, καλὸ μου.
Μὲ τρομάζεις καὶ μὲ ἡσυχάζεις.

Ποιὸς ξαίρει τί γίνεται στὰ γνωστά τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ; Τί γίνεται στὰ ἄορατα μέσα, ὅπου μπορεῖ νὰ νταλλάζονται πνοές, ματιές ; Ἴσως καμιὰ στερνὴ θέλησή του νὰ σ' ἔστειλε πρὸς ἐμένα, χρυσό μου.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

1. Η ΑΝΟΙΞΗ

(Ἀγνώστου)

Νά ! τὰ δέντρα τὼρ' ἀνθίζουν,
Κελαρδοῦνε τὰ πουλιά,
Κι ὅλ' οἱ κάμποι μιὰ χαρὰ
Ἀρχινοῦν καὶ πρασινίζουν.

Μὰ φοβοῦμαι δὰ πολὺ
Μέσ' στοὺς κάμπους νὰ πατήσω,
Μήπως λάχει καὶ ξεσκίσω
Τὸ καινούργιο τους χαλί.

2. ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

(Τοῦ Flaisillen)

Ψιλὴ βροχούλα στάζει σιγαλά,
Κι ὅσο πηγαίνει ἡ μέρα καὶ μικραίνει,
Καὶ πάντα ὁ ἥλιος τώρα πὺδ δειλά
Μὲ τίς χρυσές ἀχτίδες μᾶς θερμαίνει.

Χτὲς εἶδα δυὸ τριαντάφυλλα νὰ νθοῦνε,
Ἐκεῖ πού καὶ τὸ δάσος ἀρχινᾷ
Ἐλα νὰ πάμε κεῖ πρὶν μαραθοῦνε,
Θέ νά ναι δίχως ἄλλο τὰ στερνά.

3. ΔΙΑΚΟΝΙΑΡΗ ΑΓΑΠΗ

(Τοῦ Storm)

Ἀχ ! ἄσε με βουδὸς νὰ στέκω ἀγνάντια σου,
Καὶ στή δικιά σου νὰ κρεμιέμαι τὴ ματιά.
Εἰς' ὅλο νιότη, κι ἄπειρα τὰ κάλλη σου,
Μέσ' ἀπ' τὰ μάτια σου γελᾷ καὶ ἀρχοντιά.

Καὶ γώ, τόσο φτωχὸς καὶ κουρασμένος πιά,
Δὲν ἔχω τίποτα, πού νὰ τραβήξει ἐσένα.
Ἀχ, καὶ νᾶμουν ἓνα παιδί βασιλιά,
Κ' ἓνα κορίτσι ἐπὶ τοῦ δρόμου ἀπ' τὰ χαμένα.

ΣΙΝΑΜΣΙΑ

✻ ✻ Ο ΠΡΑΜΑΤΕΥΤΗΣ ✻ ✻

Καὶ τὸ βραδὺ καὶ πᾶς αὐγὴ
Μαριώ μου, ὡς πιάνει καὶ χαράζει,
Κάθε φωνή μου πού θὰ βγεῖ,
Ξαίρεις τί λέει καὶ τί σοῦ κρᾶζει.

Μὲ τὴ βροχή, μὲ τὸ χιονιά,
μ' ἀνεμικές καὶ μὲ λιπύρια,
Κεῖ στοῦ σπιτιοῦ σου τὴ γωνιά :
—Τοῖτια, χασέδες καὶ ξεφύρια....

Ἐβγα νὰ δεῖς καὶ δὲν ξανάβρες
τόσο φτηνὰ ἀκριθὴ πρᾶματα,
Σπίθες πετοῦν, φωτιές καὶ λαῦρες
τὰ δυὸ γλαρά σου μαῦρα μάτια.

Μι' αὐγούλα μ' ἔκανες δικό σου,
Μ' ἀγόρασες, Μαριώ, στὴ φτηνία,
Ποτίζοντας στὸ λιακωτό σου
Βασιλικὸς καὶ δυόσμηρνια.

Καὶ πὰ δὲν ἔχω ἀναπαμό
Παίρνω γραμμὴ γραμμὴ τὰ σπύτια
Μαριώ, μὲ μπλέκουν στὸ λαμό
—Κλωστές, μετάξια καὶ σειρίτια....

Ἐχω γιὰ σέν' ἂν μπιστευτεῖς,
μύρια λογάκια ροδοστάλαμα :
Κι ἂν εἰμ' ἐγὼ πρᾶματευτὴς,
Μᾶχω καρδιά πούν' ἀπὸ μάλαμα.

Καὶ πνίγω μέσα τῆς βαδειᾶ
Καημούς, λαχτάρεις, μύριες ἔννοιες,
γιὰ μιὰ μονάχη σου ματιά :
—Χτένια, τσατσάρεις φύντισένιες....

Στ' ὀλανθισμένο σου μπαλκόνι
εἶναι δυὸ μέρες πού δὲν εἶδα,
τὸ λιόγεμα νὰ σοῦ χρυσώνει
τὴ μεταξένια σου πλεξίδα.

Κι ὅλ' ἀπὸ μένα, τρισαλί :
Κι ἄλλοι μοῦ λέν στὴ γειτονιά σου,
Ἐπὶ τὴ φωλιά. Κι ἄλλο πούλ
πὺς ζγιαζεται νὰ ρθεῖ σιμά σου.

Ποιᾷ μαντήλια καλαμάτες,
τριαντάφυλλα, μαδιὰ φακίδια,
γιὰ τὴ ξανθὴ γαλανομάτες :
Γιὰ τὴ καρδιά μου μαύρη βπόλια.

ΛΑΥΡΑΣ